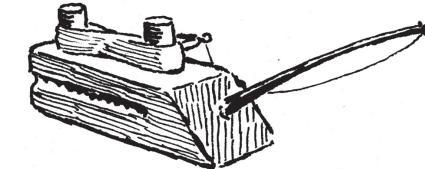

Til venstre:
Gjengangeren
3. desember 1910

Til høyre:
Gjengangeren
3 oktober 1913

LOKALHISTORISK SENER, KJV, HORTEN

De lokalhistoriske sidene produseres for Gjengangeren av Lokalhistorisk Senter. Har du opplysninger om stoffet på disse sidene, eller annet lokalhistorisk stoff, kontakt Lokalhistorisk Senter, Kommandørkaptein Klincks vei 2, Horten. E-post: info@lhs.no Telefon 33 61 04 19, telefonen er normalt betjent på dugnadsdagene tirsdag og torsdag mellom 10 og 14 og i åpningstiden søndager fra 11 til 15.

På 1890-tallet ble posten befordret til og fra Horten hver dag. I tillegg var det søndagsrute fra Horten klokka fire ettermiddag med retur klokken halv syv fra Skoppum. Sammen med den ordinære postbefordringen, sendte C. Andersens forlag ut store mengder med tidsskrift og trykkerartikler. Det kunne være til tider være store mengder med post som ble sendt med Horten – Skoppumbanen.

Fra 1. mars 1882 ble det åpnet også for telegrafkorrespondanse fra Borre stasjon. I samme annonse fra Vestbanernes kontor åpnet det for transport av ferske varer, ol og mineralvann. Det var nok en travel hverdag for en stasjonsmester som skulle håndtere persontrafikk, post og postpakker og til sist transport av ferske varer.

Mye av posten fra Horten – Skoppumbanen gikk over fjorden til og fra Moss. «DS Basto» førte det offisielle postflaget med innfelt «POST» i korset og var en viktig brikke i postbefordringen over fjorden. I bildet: Linjestempelet «Over Moss pr. D/S Basto» var ikke et stempel for å annullere frimerker, men ble i en tid stemplet på post som skulle direkte til Moss.

Til høyre: Stempel nr. 6 er det siste stempelet jeg tar med i denne historien. Det ble levert fra postintendanten i august 1939 og ble brukt ved Borre poståpneri i mange år. Under krigen var det ikke lakk til forsegling å oppdrive og postverket måtte bruke postoblat. Sammen med postoblatet ble det levert et enningsnummerstempel som skulle stemples over postoblat og konvolutt.

Stempel nr. 1 var i bruk fra 1. juli 1909 og var et stempel av sveitsertype. Utsnittet fra brev fra «Sorbye Hotel» viser at det var enkelt å kunne levere brev direkte til postvognen når den stod på stasjonen. Hotellet var nærmeste nabo til Horten jernbanestasjon.

Stempel nr. 2: 1. april 1940 ble det satt opp et hjelpestempel til erstatning for det stjålne. Dette stempelet var i bruk frem til 26. juni 1940 da nytt stempel ble utlevert.

Stempel nr. 3 var i bruk fra 26. juni 1940 og avløste hjelpestempelet. Stempelet er vist på et brev sensurert og åpnet av tyst kontroll. Det er stemplet 17. april 1944. Dette stempelet var i bruk til 1950 tallet.

Sidesporet Horten – Skoppum fikk eget stempel

Poststemplet ble funnet da en hageeier i Horten skulle hylpe potetene!

ARNFINN KARLSEN
arnfinn.karlse@sf-nett.no

Horten postkontor hadde ansvar for postforsendelsen på Horten-Skoppum banen fra 1. juli 1891. Det var selvfølgelig ikke postmesteren selv som var ledsager på postgangen mellom Horten og Skoppum, men en volontør, det vil si en assistent eller lærling.

I juni 1899 var Isac Møller Nilsen ansatt ved Horten postkontor som volontør og ledsager til posten mellom

Horten og Skoppum. Han var født i Horten 1880 og var ansatt ved Horten postkontor fra 1. juni 1898 frem til 1. mai 1899, da han begynte som postassistent ved Larvik postkontor.

Eget stempel

Postmester Laurits Kristian Hiorth var en ærgjerrig, men sparsom mann. Utover på 1890 årene meldte behovet seg for et eget stempel for å kartere brevposten. Mye av posten skulle videresendes med «DS Basto» over fjorden til Moss. For å slippe å ta posten innom Horten postkontor for kartering var det ønske om et eget stempel om bord på toget slik at posten kunne leveres direkte på fergen.

På sin vei mellom Horten og Skoppum ble det også levert inn brevpost i postvognens brevkasse. Brev med

frimerke skulle kasseres (annulleres) med et poststempel, eller med et blekkryss. Poståpnerne på Borre og Skoppum ønsket seg et nummerstempel som kunne brukes om bord på toget, men der møtte de Hiorths sparsans. Som fagmann mente han at et blekkryss var god nok annullering.

Det skulle gå enda ti år før Horten-Skoppumlinjen skulle få sitt eget stempel. Det ble ikke i Laurits Kristian Hiorths tid som postmester i Horten. Postmester Hiorth døde i august 1901, 67 år gammel. Fra 1. mai 1902 tok Carl Bernt Mehl over som postmester i Horten og hadde dermed ansvaret for postforsendelsen med posten på Horten-Skoppumbanen.

Noen år etter at Mehl ble postmester i Horten, fikk Horten-Skoppumbanen sitt etterlengtede poststempel i 1909. Årsaken var nok økningen av postmengden i de

tre poststedene som var knyttet til banen, Horten, Borre og Skoppum. I tillegg var det kartering av post til og fra Bastofergen.

Stempelet som forsvant

Da siste tog om aftenen 30. mars 1940 ankom Horten, ble postvognen som vanlig forlatt i låst tilstand. Natte til 1. april 1940 var det ubudne gjester i toget. Tyvene rasket med seg det de kom over deriblant stempelet som skulle annullere brevene som ble innlevret til postvognen. Da postfolkene kom om bord trodde de det hele var en 1. aprilspøk, men nei!

Utpå dagen 1. april 1940 ble det satt opp et reserverstempel, såkalt hjelpestempel, som ble brukt frem til nytt stempel ble levert 26. juni 1940. Det gamle stempelet som forsvant ble glemt etter tyskernes inva-

sjon 9. april, men stempelet og noen andre småting fra postvognen dukket opp hos en hageeier som hyppet potetene sommeren 1940.

Borre poståpneri

Borre poståpneri holdt til på jernbanestasjonen fra starten av og ble opprettet 7.12.1881.

En av årsakene til at poståpneriet ble opprettet så raskt etter jernbanens åpning, hadde sammenheng med at Jarlsberg fogderi holdt til på gården Gannestad. Brevmengden ellers var nok meget beskjeden. Poståpneriet fikk først utlevert datostempel i begynnelsen av februar 1882. Inntil da ble frimerkene makulert med et blekkryss.

Poståpneriet var som nevnt lagt til jernbanestasjonen, og som poståpner ble ansatt stasjonsmester L.

Hansen, fra 7.12.1881. Poståpnerstillingen fulgte stasjonsmesterstillingen frem til 1.12.1919 da poståpneriet ble skilt fra jernbanestasjonen.

- Poståpnerne knyttet til Borre stasjon:
- Stasjonsmester L. Hansen 7.12.1881.
- Kontorist W. Hansen kst. 1.2.1883.
- Eksp. Chr. Solberg 1.5.1883.
- Fungerende stasjonsmester Pluhm midt. kst. 24.5.1909.
- Stasjonsmester J. Hafslund 16.10.1909.
- Stasjonsmester A. Smith 3.10.1917.
- Fru Martha Tinlund 1.12.1919 flyttet posthuset til sitt hjem utenfor jernbanen. Etter dette har poståpneriet på Borre hatt flere tilholdssteder.

Ette er andre artikkel om posten på Horten-Skoppumbanen. Den første stod 12. mars. Den siste kommer 9. april.